

Impuls a la Lectura (ILEC)

Justificació

En l'Acord marc per lluitar contra el fracàs escolar, aprovat pel Govern en data 8 de febrer de 2011, es posen les bases per combatre el fracàs escolar, un dels problemes més importants en l'educació i que esdevé un objectiu prioritari de les polítiques educatives del Govern.

El Pla de Govern 2011-2014, de 3 de maig, identifica com a repte de país la millora de l'educació i la formació al llarg de la vida, i en l'eix 2, relatiu a l'ensenyament, estableix com a objectiu **reduir el fracàs escolar potenciant la lectura sistemàtica al llarg de tota l'educació bàsica** (educació primària i educació secundària obligatòria) mitjançant un pla nacional de lectura.

És en aquest context que el Govern de Catalunya impulsa un Pla Nacional de Lectura, que vertebrant els esforços de diferents sectors i àmbits de la societat catalana, té com a finalitat augmentar els hàbits lectors dels ciutadans i la seva competència lectora, ja que és la garantia d'una plena participació en la societat actual.

El Departament d'Ensenyament participa en el **Pla Nacional de Lectura** presentat pel Govern de la Generalitat establint com a objectiu estratègic la millora de l'èxit escolar de tot l'alumnat. I ho fa potenciant la lectura sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum al llarg de tota l'escolaritat bàsica per augmentar la competència comunicativa i lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i joves, sense oblidar que la competència lectora és la base de molts aprenentatges i un requisit per participar amb èxit en bona part dels àmbits de la vida adulta.

Objectius

El pla té com a **objectius generals**:

- √¹ Millorar la competència lectora per augmentar el rendiment acadèmic de tots els alumnes i afavorir així l'èxit educatiu.
- √¹ Aconseguir que els infants i joves assumeixin les seves responsabilitats com a aprenents autònoms amb capacitat per accedir a la informació i al coneixement, fent de la lectura l'eina per a l'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum.
- √¹ Formar bons lectors que gaudeixin i aprenguin llegint.

Per assolir aquests objectius estratègics el Departament d'Ensenyament posa a disposició dels centres orientacions, pautes, assessorament i formació als professors, als equips directius i a les famílies perquè incorporin i sistematitzin estratègies lectores com a eix vertebrador dels aprenentatges, cadascun des del seu àmbit de responsabilitat.

Per als alumnes es preveuen els objectius següents:

- √¹ Incorporar l'autoavaluació com a estratègia d'aprenentatge que els permeti autoregular el procés de comprensió.
- √¹ Incrementar l'estona de dedicació a la lectura i el nombre de llibres llegits al llarg de l'any.
- √¹ Incorporar la reflexió sobre què i com s'ha après, explicitant les estratègies de lectura que s'utilitzen.
- √¹ Elaborar un dossier de lectura.

Per als professors:

- √¹ Planificar les unitats didàctiques desenvolupant les estratègies metodològiques d'acord amb l'evolució dels aprenentatges dels seus alumnes.
- √¹ Incorporar l'avaluació com a eina del mateix procés d'ensenyament.
- √¹ Articular els objectius de les activitats a partir d'allò que els alumnes hauran de demostrar que han après.

Per als centres educatius:

- √¹ Incorporar la lectura i les estratègies de comprensió lectora en totes les àrees.
- √¹ Establir una estratègia de centre adequada a les necessitats diagnosticades a partir dels resultats d'avaluació interna i externa, i complementada amb les avaluacions generals del sistema.

Per a les famílies:

- √¹ Trobar una estona diària (de 10 a 20 minuts) per llegir amb els infants o llegir al seu costat per reforçar els hàbits de bon lector i la lectura autònoma.
- √¹ Conèixer la metodologia de l'aprenentatge de la lectura a l'escola.
- √¹ Aplicar les orientacions de com poden contribuir a fer dels seus fills uns bons lectors.

Eixos d'actuació

Aquest pla es fonamenta en els eixos següents:

√¹ **Saber llegir**

L'aprenentatge de la lectura com a desenvolupament de la capacitat de llegir, de comprendre i d'interpretar textos.

L'assoliment de les habilitats funcionals bàsiques de lectura correspon al cicle inicial de l'educació primària i és en aquest cicle on s'han de prendre les mesures de suport necessàries amb els alumnes que hi presenten dificultats. Correspon als cicles posteriors continuar el treball de les estratègies lectores, adaptades a les necessitats de cada moment.

√¹ **Llegir per aprendre**

L'ús de la lectura per a l'aprenentatge. Els alumnes han de desenvolupar la seva responsabilitat en l'aprenentatge i tenir la capacitat d'utilitzar la lectura com a eina per a l'accés a la informació, la descoberta i l'ampliació de coneixements, és a dir, l'ús de la lectura com a instrument d'aprenentatge en totes les àrees del currículum.

√¹ **Gust per llegir**

El gust per llegir s'adquireix desenvolupant l'hàbit lector i fomentant la lectura sistemàtica en qualsevol suport, aprenent a reflexionar sobre el que s'ha llegit, sabent-ho explicar mitjançant evidències orals o escrites i sabent-ho compartir

Actuacions

Per poder donar compliment a aquest pla s'han previst un conjunt d'actuacions, entre les quals cal destacar:

Pel que fa al **sistema educatiu**, el Departament d'Ensenyament impulsa la competència lectora com un element fonamental en:

- √¹ la pràctica diària dels docents i dels equips directius
- √¹ la formació inicial dels docents (graus de mestre i màster de secundària)
- √¹ els plans i projectes de centre i d'entorn
- √¹ el sistema d'accés a la funció docent
- √¹ la formació i el sistema d'accés a la direcció

Pel que fa als **centres educatius**, cada curs es seleccionaran 8 centres per àrea geogràfica d'Inspecció (4 de primària i 4 de secundària), que disposaran d'una formació específica combinant les modalitats de seminari i assessorament. Seran centres amb pràctiques reeixides, que compartiran amb altres centres, i centres que aplicaran estratègies per a la millora de la competència lectora i la incentivació de la lectura. La nostra escola va començar el curs passat a posar en marxa aquest Projecte i enguany, en el nostre segon curs, es continua i s'afegeixen tots els grups de Cicle Mitjà i Cicle Superior.

Amb caràcter general, es portaran a terme conferències, tallers de llengua i literatura catalanes a l'educació secundària, 6è congrés d'Educació i Entorn: "Lectura, família i entorn", itineraris literaris, jornades d'intercanvis d'experiències.

També cal destacar els programes de suport a l'impuls de la lectura, com són El Gust per la Lectura, el Pla d'Actualització del Programa d'Immersion Lingüística i el Programa de Biblioteques Escolars Puntedu.

Pla de treball

GRUP IMPULSOR

Aquest grup impulsor estarà format per:

Mª Rosa Arribas (tutora de 5è), Conxita Cogollos (tutora de 5è), Montse Campeny (tutora de 4t i membre del grup impulsor en el curs 2011-12), Robledo Martínez (tutora de 4t) Isabel Quirce (tutora de l'AA i membre del grup impulsor en el curs 2011-12), Fran Arnau (tutor de 3r), Jordi Manzanera (tutor de 3r), Remei Gómez (tutora de 6è i membre del grup impulsor en el curs 2011-12), Lídia Llaveria (cap d'estudis i tutora de 6è), Jordi Cerrato (director i membre del grup impulsor en el curs 2011-12).

GRUP DE TREBALL

Les seves tasques seran les següents:

- Fer l'anàlisi dels resultats de les proves diagnòstiques per tal de determinar el grup de dades d'alumnes de 5è.
- Fer el buidatge i l'anàlisi de les conclusions recollides a la memòria del Puntedu per tal de prioritzar les propostes de millora.

GRUPS D'EXPERIMENTACIÓ

Els grups d'aplicació prescriptius són els dos 5è. D'aquest grup es farà un seguiment del seu treball i s'extrauran el grup de dades.

Es preveu fer l'aplicació de l'ILEC a tots els grups de CM i CS, per tant també seran grups d'aplicació 3r, 4t i 6è.

GRUP DE DADES

Per tal de fer el seguiment del procés de l'ILEC, s'ha de determinar un grup control format per 2 o 3 alumnes de cada classe per tal que es puguin treure dades i fer-los-hi el seguiment de la seva evolució. Aquest grup de dades ha d'estar format per alumnes que tinguin un nivell mitjà/baix amb possibilitats de millora.

El seguiment del grup de dades serà dels grups de 5è. Per determinar aquest alumnat, es miraran per una banda les proves diagnòstiques del Departament i es contrastaran amb les anotacions preses a les aules per les seves tutores. Es determinaran 3 alumnes de cada classe, els quals tinguin possibilitat de millora.

Seguir el procés de millora del grup de dades del curs passat. Alumnes de 4tA.

OBJECTIU	ACTUACIONS	INDICADORS
<p>1. Estendre la perspectiva de l'aprenentatge en les activitats de lectura del centre.</p>	<p>1.1. Realització de sessions de treball de diferents àmbits per dur a terme les diferents actuacions.</p> <p>1.1.1. Equip directiu/ Inspecció educativa/ ELIC.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definició ILEC, 2n any 2. Grup impulsor 3. Grups d'aplicació <p>1.1.2. Grup de treball/ELIC</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Grups de dades 5. Incrementar les experiències lectores de l'alumnat. <p>1.1.3. Mestres / ELIC</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Concreció dels tallers <p>1.2. Realització de formació per tal d'incorporar als membres nous del grup impulsor en l'enfocament de la perspectiva de l'alumne..</p> <p>1.3. Adaptació, amb aquest enfocament, de les activitats de lectura dels grups de 5è del màxim d'àrees possible: medi, llengua catalana i castellana, matemàtiques i educació física. A les següents àrees no es posarà en pràctica: a plàstica perquè es fa en anglès, i a música perquè no es fan activitats de lectura.</p>	<p>Existència dels acords d'actuació.</p> <p>Realització de les sessions de treball i formació.</p> <p>Percentatge d'assistència del professorat a les sessions d'assessorament i formació.</p> <p>Realització de les tasques encomanades.</p> <p>Constància escrita dels continguts tractats.</p> <p>Constància del nombre d'activitats adaptades a l'enfocament des de la perspectiva de l'alumne.</p>
<p>2. Fer explícit a l'alumnat el seu procés</p>	<p>2.1. Disseny i aplicació de tallers de lectura a les aules de 3r, 4t, 5è i 6è de primària.</p> <p>2.2. Treball explícit de les següents</p>	<p>Existència del disseny dels tallers.</p> <p>Constatació de l'aplicació a</p>

OBJECTIU	ACTUACIONS	INDICADORS
d'aprenentatge	estratègies: 7. Formular hipòtesis 8. Inferir 2.3. Recuperació de les estratègies treballades el curs passat: 1. Classificar la informació	l'aula. Grau de satisfacció dels professors implicats.
3. Incrementar les experiències lectores de l'alumnat	3.1. A partir de la memòria del Puntedu, realitzada el curs passat, fer una anàlisi de les conclusions i actuacions de millora proposades. 3.2. Reflexió de la mitja hora diària de lectura a les aules de primària.	Document de la memòria del Puntedu. Realització de la lectura diària. Grau de satisfacció de l'alumnat Grau de satisfacció del claustre. Acords presos de les millores proposades a posar en pràctica aquest curs.
4. Tenir evidències contrastables del progrés de l'alumnat	4.1. Anàlisi dels resultats de les eines de diagnosi, proves diagnòstiques de 5è de primària fetes des del Departament, per a obtenir el grup de dades de 3 alumnes de cada grup de 5è. 4.2. Creació del grup de dades de les dues classes de 5è. 4.3. Recollida d'evidències del progrés d'aprenentatge dels 6 alumnes seleccionats.	Existència del grup de dades. Recollida de dades d'aquest grup d'alumnes. (Rúbriques) Passar una prova de comprensió lectora a final de curs. Anàlisi de dades per veure la millora dels resultats.
5. Millorar l'aprenentatge inicial	5.1. Assistència a les conferències de l'Aprenentatge inicial de la lectura.	Registre d'assistència. Document de recollida de la

OBJECTIU	ACTUACIONS	INDICADORS
de la lectura	5.2. Reflexió sobre la coherència i continuïtat del model didàctic d'aprenentatge inicial de la lectura.	reflexió i acords referents a l'aprenentatge inicial de la lectura.
6. Preveure el traspàs d'informació, formació rebuda i experiència realitzada per l'equip impulsor a la resta del professorat del centre.	6.1. Fer difusió de les actuacions realitzades als grups classe on s'ha portat a terme l'experiència. 6.2. Fer la reflexió al voltant de l'ensenyament / aprenentatge de la competència lectora.	Document de recollida de les sessions de transferència realitzades.

AVALUACIÓ

√⁴ **De qui és responsabilitat?**

Grup impulsor/ Inspecció educativa/ ELIC

√⁴ **Qui participarà en el procés?**

Equip directiu, grup impulsor, alumnes participants, inspecció i ELIC.

√⁴ **Quan es farà?**

La primera quinzena de juny.

√⁴ **De quina manera?**

Recollint evidències a partir dels indicadors seleccionats.

Fer seguiment del treball dels alumnes per veure el seu procés.

Recollir el grau de participació i de satisfacció del professorat implicat.